

Q1. RTI अर्ज कोण दाखल करू शकतो?

- (a) भारताचा कोणताही नागरिक
- (b) फक्त 18 वर्षांपेक्षा जास्त वयाचे प्रौढ
- (c) फक्त भारतीय रहिवासी
- (d) भारतात राहणारा कोणताही परदेशी

Q2. आरटीआय कायद्यांतर्गत कोणती माहिती मागवली जाऊ शकते?

- (a) खाजगी व्यक्तींची वैयक्तिक माहिती
- (b) राष्ट्रीय सुरक्षेशी संबंधित माहिती
- (c) सार्वजनिक प्राधिकरणांकडे असलेली कोणतीही माहिती
- (d) चालू असलेल्या गुन्हेगारी तपासांची माहिती

Q3. आरटीआय अर्ज भरण्यासाठी विहित शुल्क काय आहे?

- (a) 10 रु. सर्व विनंत्यांसाठी
- (b) पहिल्या अर्जासाठी कोणतेही शुल्क नाही, रु. 10 त्यानंतरच्या अर्जासाठी
- (c) विनंती केलेल्या माहितीच्या प्रकारानुसार शुल्क बदलते
- (d) कोणतेही शुल्क आवश्यक नाही

Q4. सार्वजनिक माहिती अधिकाऱ्यासाठी (पीआयओ) आरटीआय अर्जाला प्रतिसाद देण्यासाठी किती वेळ आहे?

- (a) अर्ज केल्याच्या तारखेपासून 30 दिवस
- (b) अर्ज केल्याच्या तारखेपासून 45 दिवस
- (c) अर्ज केल्याच्या तारखेपासून 60 दिवस
- (d) विनंतीच्या जटिलतेनुसार बदलते

Q5. अर्जदाराचा आरटीआय अर्ज नाकारल्यास काय करावे?

- (a) निर्णय स्वीकारा आणि पुढील कारवाई करू नका
- (b) प्रथम अपील प्राधिकरणाकडे अपील दाखल करा
- (c) पोलिसांकडे तक्रार दाखल करा
- (d) सार्वजनिक प्राधिकरणावर न्यायालयात दावा

Solutions

S1. Ans (a)**Sol .**

- 2005 चा माहिती अधिकार कायदा (RTI Act) भारतातील कोणत्याही नागरिकाला कोणत्याही सार्वजनिक प्राधिकरणाकडून माहिती मिळविण्याचा अधिकार प्रदान करतो. हा अधिकार वय, निवासी स्थिती किंवा राष्ट्रीयत्वाद्वारे प्रतिबंधित नाही. त्यामुळे भारतात राहणारे परदेशी नागरिकही आरटीआय अर्ज दाखल करू शकतात.

S2. Ans (c)**Sol .**

- आरटीआय कायदा नागरिकांना सार्वजनिक प्राधिकरणाकडे असलेल्या कोणत्याही माहितीची विनंती करण्याचा अधिकार देतो, परंतु कायद्याच्या विशिष्ट कलमांनुसार ती सूट दिली जात नाही.

S3. Ans(a)**Sol .**

- माहितीचा अधिकार कायदा (आरटीआय कायदा) नाममात्र रु. 10 शुल्क निर्दिष्ट करतो, कोणत्याही प्रकारचा किंवा विनंती केलेल्या माहितीची पर्वा न करता कोणताही आरटीआय अर्ज दाखल करण्यासाठी. हे शुल्क दारिद्र्यरेषेखालील (BPL) वगळता सर्व नागरिकांना लागू होते, ज्यांना कायद्यांतर्गत कोणत्याही शुल्कातून सूट देण्यात आली आहे.

S4. Ans(a)**Sol .**

- माहिती अधिकार कायद्यांतर्गत, जन माहिती अधिकारी (PIO) ला उत्तर देण्यासाठी आरटीआय अर्ज प्राप्त झाल्यापासून 30 दिवसांचा कालावधी असतो. बऱ्याच विनंत्यांसाठी ही मानक कालमर्यादा आहे.

S5. Ans(b)**Sol .**

- तुमचा आरटीआय अर्ज नाकारला गेल्यास, तुम्हाला पहिल्या अपील प्राधिकरणाकडे अपील करण्याचा अधिकार आहे, जो सहसा संबंधित विभागाचा प्रमुख किंवा सार्वजनिक प्राधिकरण असतो.